

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ
ΛΟΓΩ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ

του Γ. Κ. Καρούζου, Δικηγόρου
ειδικευμένου στο εργατικό και συνδικαλιστικό δίκαιο

Σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης εργατικής νομοθεσίας, για το έγκυρο της καταγγελίας της σύμβασης εργασίας απαιτείται η συνδρομή ορισμένων διατυπώσεων, από τις οποίες απαλλάσσεται ο εργοδότης μόνο εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι. Μεταξύ αυτών είναι και τα γεγονότα ανωτέρας βίας, τα οποία διακόπτουν οριστικά και ολικά τη λειτουργία της επιχείρησης.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, που ρυθμίζει την εγκυρότητα καταγγελίας της σύμβασης εργασίας απαιτείται :

- α)** Έγγραφος τύπος, ώστε να προφυλάσσεται ο εργαζόμενος αλλά και ο εργοδότης από επιπόλαιες αποφάσεις για ένα ζήτημα με τόσο σημαντικές συνέπειες,
- β)** Πλήρης καταβολή της οφειλόμενης αποζημίωση στον εργαζόμενο,
- γ)** Καταχώρηση της απασχόλησης του απολυόμενου στα τηρούμενα για το ΙΚΑ μισθολόγια και
- δ)** Αναγγελία μέσα σε οκτώ ημέρες από την παράδοση του σχετικού εγγράφου στον εργαζόμενο, στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού και Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας.
- ε)** Υπαγωγή του εργαζομένου κατά την πρόσληψή του στην κάλυψη ασφαλιστικού φορέα.

Υπό τη συνδρομή των ως άνω προϋποθέσεων, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας εγκύρως λαμβάνει χώρα. Σημειωτέον δε ότι η καταγγελία είναι μονομερής δήλωση βουλήσεως του εργοδότη και ανατιώδης, ήτοι εγκύρως λαμβάνει χώρα και χωρίς επίκληση συγκεκριμένου λόγου.

Ωστόσο, ειδικότεροι λόγοι, δικαιολογούν εξαίρεση αφενός από την υποχρέωση πλήρους καταβολής της αποζημίωσης απολύσεως και αφετέρου από το αναιτιώδες της καταγγελίας. Ειδικότερα, στο άρθρο 6 του Ν. 2112/1920 ορίζεται ότι υπάλληλος απολυόμενος ένεκα διακοπής της εργασίας λόγω πυρκαγιάς ή άλλου περιστατικού ανωτέρας βίας για τα οποία τυγχάνει ασφαλισμένος ο εργοδότης, δικαιούται τα 2/3 της αποζημίωσης ίσης προς το σύνολο των τακτικών αποδοχών τις οποίες θα ελάμβανε κατά το χρόνο της καταγγελίας, εκτός αν από συμβάσεως ή εθίμου οφείλεται μεγαλύτερη αποζημίωση. Εξ αντιδιαστολής προκύπτει ότι όταν ο εργοδότης δεν είναι ασφαλισμένος για το συγκεκριμένο περιστατικό βίας που προκάλεσε την παύση των εργασιών της επιχείρησης απαλλάσσεται εντελώς από την υποχρέωση καταβολής της αποζημίωσης. Και στις δύο ανωτέρω περιπτώσεις, όμως, υποχρεούται να τηρήσει τον έγγραφο τύπο της καταγγελίας της εργασιακής σύμβασης καθώς και να αναφέρει στο έγγραφο αυτής την αιτία της απόλυσης.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το γεγονός της ανωτέρας βίας για να δικαιολογήσει την έκτακτη καταγγελία της εργασιακής σχέσης επιβάλλεται να επιφέρει την ολική και διαρκή αδυναμία του εργοδότη προς αποδοχή της εργασίας των μισθωτών του. Αντιθέτως, αν υπάρχει προοπτική έναρξης των λειτουργιών της επιχείρησης, ο εργοδότης δε μπορεί να λύσει τη σύμβαση εργασίας αξιοποιώντας τις ως άνω διατάξεις. Δεν υποχρεούται ωστόσο να καταβάλλει το μισθό όσο διαρκεί η παύση των εργασιών. Επιπλέον, σε περίπτωση που διακοπεί η λειτουργία ορισμένου κλάδου της επιχείρησης ή σε ορισμένο τόπο, ενώ εξακολουθούν οι δραστηριότητές της σε άλλους τομείς, δε δύναται να εφαρμοστεί η ως άνω διάταξη περί ανωτέρας βίας.

Στην έννοια των περιστατικών ανωτέρας βίας εμπίπτουν, γεγονότα, τυχηρά και απρόβλεπτα, τα οποία δεν είναι δυνατό να αποτραπούν ούτε με μέτρα άκρας επιμέλειας και σύνεσης. Ενδέχεται να οφείλονται είτε σε γεγονότα με παροδικό χαρακτήρα οπότε αποτελούν λόγο για την αμοιβαία προσωρινή

απαλλαγή και του εργοδότη και του μισθωτού από τις υποχρεώσεις τους είτε οριστικά οπότε αποτελούν λόγο για τη λύση της σύμβασης της εργασίας.

Σύμφωνα με τα πορίσματα της μέχρι σήμερα διαμορφωθείσας ελληνικής νομολογίας περιστατικά που προκαλούν οριστική και ολική διακοπή της λειτουργίας της επιχείρησης και συνεπώς οδηγούν αναπόφευκτα στη λύση της εργασιακής σχέσης αποτελούν η βαριά και αιφνίδια ασθένεια του εργοδότη που αποκλείει τη λειτουργία της επιχείρησης, η διαταγή της αρχής για το κλείσιμο της επιχείρησης με την προϋπόθεση ότι δεν συντρέχει υπαιτιότητα του εργοδότη (εξαιτίας αναγκαστικής απαλλοτριώσεως), η καταστροφή των εγκαταστάσεων της επιχείρησης εξαιτίας σεισμού ή πυρκαγιάς, η έξωσή του εργοδότη χωρίς υπαιτιότητα του από το οίκημα όπου στεγάζεται η επιχείρησή του ή η κατεδάφιση αυτού του οικήματος κ.α.

Αντίθετα δεν έχουν θεωρηθεί περιστατικά ανωτέρας βίας η πτώχευση του εργοδότη, η έξωση του τελευταίου από το μισθωμένο ακίνητο στο οποίο στεγάζεται η επιχείρηση λόγω μη εκπλήρωσης των συμβατικών του υποχρεώσεων ή η διακοπή των εργασιών της επιχείρησης συνεπεία της κακής οικονομικής κατάστασής της κλπ. Ειδικότερα, το κλείσιμο της επιχείρησης που οφείλεται σε οικονομικούς λόγους όπως κακοί υπολογισμοί του εργοδότη ή γενικότερη κακή κατάσταση δεν αποτελούν ανώτερη βία επειδή πρόκειται για ζητήματα που αναφέρονται στον οικονομικό κίνδυνο της επιχείρησης, ο οποίος ανήκει αποκλειστικά στη σφαίρα του εργοδότη.

Συμπεραίνουμε, λοιπόν, ότι και η καταγγελία της σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου τίθεται σε αρκετούς περιορισμούς. Συγκεκριμένα, όταν ο λόγος στηρίζεται σε περιστατικό ανωτέρας βίας, εφόσον συντρέξουν οι προβλεπόμενες από το νομοθέτη προϋποθέσεις (ανωτέρα βία, οριστική και ολική παύση εργασιών, μη ασφαλισμένος για το περιστατικό αυτό) ο εργοδότης μπορεί να απολύσει τον εργαζόμενο καταγγέλλοντας τη σύμβαση εργασίας του με έγγραφο τύπου και χωρίς αποζημίωση. Σε αντίθετη περίπτωση δε δικαιολογείται λόγος λύσης της σύμβασης εργασίας χωρίς αποζημίωση.